

**Ote: Maakuntahallitus 23.09.2024 § 135 Lausunto Kihniön Närhinkankaan
tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

Pykälä 135 Lausunto Kihniön Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta	1
- Liite: Ote maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä	5
- Liite: Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040	8

PL/374/03.01.00/2024

Lausunto Kihniön Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kihniön kunta pyytää Pirkanmaan liiton lausuntoa Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Lausunto on pyydetty toimittamaan 2.10.2024 mennessä. Hankkeen asiakirjat ovat nähtävillä kunnan verkkosivulla <https://www.kihnio.fi/announcement/1242>.

Hankkeen kuvaus

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle tuulivoimaloiden rakentaminen laatimalla MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena. Suunniteltavat voimalat sijaitsevat noin 10 kilometriä itä-kaakkoon Kihniön keskustasta Virtain kaupungin ja Ylöjärven kaupungin rajojen tuntumassa. Alueelle toteutettaisiin enintään neljä kokonaiskorkeudeltaan 300 metristä voimalaa, joiden yksikköteho olisi enintään 9 megawattia.

Suunnittelualueen ympäristössä asutus on keskittynyt alueen länsi- ja lounaispuolelle. Lähimmät asuin- ja loma-asunnot sijaitsevat vajaan kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Alueella on tiestöä ja voimaloiden väliin sijoittuu liikenteeltä suljettu rautatie. Suunnittelualue tulee tarkentumaan hankkeen edetessä. Tuulivoimaloiden sähkönsiirto on määrä selvittää kaavoituksen yhteydessä huomioiden muun muassa Myyränkankaan tuulivoimahankkeen sähkönsiirto ja Fingrid Oyj:n suunnitelmat alueella.

Pirkanmaan ELY-keskus on 28.6.2024 antamassaan päätöksessä todennut, että Närhinkankaan tuulivoimahankkeessa ei ole tarvetta soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA).

Kaavan on määrä valmistua kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2025 aikana.

Suunnitteluinsinööri Lehkonen:

Suunnittelualue sijoittuu voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 maaseutu-alueelle. Erityisominaisuuksia kuvaavina merkintöinä alueelle on osoitettu turvetuotannon kan-

nalta tärkeitä alueita (EOt) ja turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu). Kaksi pohjoisinta voimalaa sijoittuvat tuulivoima-alueelle (tv1).

Pohjoisempien voimaloiden itäpuolelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden ydinalue, joka toimii etelä-pohjoissuuntaisena maakunnallisesti merkittävänä ja maakuntien välisenä ekologisen yhteytenä sekä Närhineva-Koroluoman ja Isonneva-Kurjenmetsän Natura- ja suojelualueita yhdistävänä ja tukevana vyöhykkeenä.

Turvetuotannon kannalta tärkeitä alueita koskee erityismääräys (em14), jonka nojalla turvetuotantoa suunniteltaessa on varmistuttava siitä, etteivät Närhineva-Koroluoman (FI0355007) Natura-alueen läheisyydessä suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesitalouden säilymiseen.

Keskimmäisten voimaloiden väliin sijoittuu käytöstä poistetun radan linjausta osoittava rata-reitti, jolla tulee säilyttää mahdollisuus radan uudelleen rakentamiseen ja käyttöönottoon.

Lähimmät maisemalliset arvoalueet ovat noin kymmenen kilometrin päässä; maakunnallisesti arvokkaat Vaskiveden maisema-alue idässä ja Korhoskylän kulttuurimaisema lännessä.

Liitteet Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040
Ote maakuntakaavan merkinnöistä ja määräyksistä

Päätösesitys.

Maakuntajohtaja Ahonen:

Maakuntahallitus päättää esittää lausuntonaan Kihniön kunnalle Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

Hankkeen tavoitteet ovat linjassa maakunnallisten pyrkimysten kanssa lisätä kestävää energiantuotantoa.

Tämän lausunnon selostusosassa on kuvattu hankkeen sijoittumista suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan, mihin liittyen on hyvä huomioida, että tiettyjä merkintöjä alueella tullaan päivittämään laadittavana olevan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan myötä. Vaihe-

maakuntakaavan viranomaisehdotuksen mukaan nykyisillä turvetuotannon kannalta tärkeillä alueilla pyritään jatkossa edistämään ojitettujen turvemaiden kestäväää käyttöä huomioiden mahdollisuudet luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vahvistamiseen tai uusiutuvan energian tuotantoon.

Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuvaa tuulivoima-aluetta ei jatkossa suunnitella osoitettavaksi maakuntakaavassa, sillä se ei enää täytä maakunnallisen ohjauksen edellytyksiä. Lisäksi Närhineva-Koroluoman länsipuolinen, muutoin potentiaalinen alue on tunnistettu maakotkan elinvoimaisuudelle riskiä aiheuttavana tuulivoiman sijoittamiselle.

Ympäristöministeriön tuottamaan maakotka-aineistoon perustuen Pirkanmaan liitto ei näe tällä hetkellä estettä yleiskaavoituksen mukaiselle voimaloiden toteuttamiselle, sillä ne sijoittuisivat alueelle, jota ei ole tunnistettu lajin kannalta merkittävänä tai potentiaalisena elinpiirinä. Tämä todetaan myös Närhikankaan hankkeessa laaditussa linnustoselvityksessä.

Nykyisessä maakuntakaavassa osoitetaan vähintään 10 voimalan kokonaisuuksia ja valmisteilla olevan vaihemaakuntakaavan myötä vähintään kahdeksan voimalaa mahdollistavia alueita. Näin ollen neljän voimalan hanke ei tarvitse maakuntakaavamerkintää toteutuakseen, kun tuulienergiatuotannon vaikutukset yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa ovat hyväksyttäviä. Eri-tyistä huomiota tulee kiinnittää vesitalouden säilymiseen, jotta Närhineva-Koroluoman (FI0355007) Natura-alueen suojeluperusteet eivät heikenny. Lisäksi voimalasijoittelussa on syytä tunnistaa maakuntakaavan merkintä ratareitti, jolla tulee säilyttää mahdollisuus radan uudelleen käyttöönottoon.

OASissa kerrotaan, että Myyränkankaan tuulivoimahanketta varten laaditussa ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tarkasteltaisiin myös Närhinkankaan hankkeen yhteisvaikutuksia. Yhteysviranomaisena toimiva Pirkanmaan ELY-keskus on antanut Myyränkankaan YVA-selostuksesta perustellun päätelmänsä 20.6.2024, mutta tässä tai YVA-asiakirjoissa ei kuitenkaan mainita Närhinkankaan hanketta. Pirkanmaan liitto pitäisi hyvänä, että OAS:ssa olevat viittaukset Myyränkankaan YVA:ssa tehtäviin yhteisarviointeihin päivitettäisiin ajantasaisiksi.

Pirkanmaan liitto kiinnittää huomiota siihen, että alustaville voimalasijainneille tuotetuissa melu- ja välkemallinnuksissa on käytetty kokonaiskorkeudeltaan 280 metristä voimalaa, vaikka kaavassa tutkitaan kokonaiskorkeudeltaan 300 metristen voimaloiden sijoittamista.

Pirkanmaan liitto pitäisi hyvänä, että hankealueen raja-
us osoitetaan karttaotteissa, jotta hank-
keen sijoittuminen suhteessa esimerkiksi maakuntakaavamerkintöihin olisi helpompi hahmot-
taa. Maakuntakaavan merkinnöistä olisi hyvä mainita määräyksineen myös seuraavat: maaseu-
tualue, Natura 2000 -verkoston alue, Suojelualue ja Luonnon monimuotoisuuden ydinalue.

Pirkanmaan liitto puoltaa Närhinkankaan tuulienergiահankkeen ja osayleiskaavan jatkovalmiste-
lua edellä esitetyin evästyksin.

Käsittely.

Maakuntahallituksen 2. varapuheenjohtaja Lassi Kaleva jätti seuraavan muutosehdotuksen:

”Esitän, että Pirkanmaan maakuntahallitus lausuu seuraavaa:

Maakuntahallitus päättää esittää lausuntonaan Kihniön kaupungille Kihniön Närhinkankaan tuu-
livoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, että hanketta ei toteuteta.

Kihniön Närhinkankaan tuulivoimahanke ei mielestämme ole järkevä tai toteuttamiskelpoinen,
eikä Pirkanmaan liitto sitä puolla.”

Muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös.

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaisesti.

Maakuntahallituksen 2. varapuheenjohtaja Lassi Kaleva jätti päätöksestä eriävän mielipiteen,
joka liitetään pöytäkirjaan.

Lisätietoja:

Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

Maaseutualue.

Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

EOT

Turvetuotannon kannalta tärkeä alue.

Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on turvetuotantoa ja/tai tutkittuja turvevaroja. Alueiden rajaukset ovat yleispiirteisiä, ja ne tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, kun ottamisedellytyksiä arvioidaan ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Merkintään liittyy Kihniössä ja Virroilla Joutsenjärven Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em5, Ylöjärvellä ja Kihniössä Närhineva-Koroluoman Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em14 sekä Punkalaitumella Punkalaitumen Isosuon Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em18.

Suunnittelumääräys:

Turvetuotantoon voidaan ottaa jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja.

Turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon toiminnan liikenteelliset vaikutukset ja vaikutukset lähiasutukseen, luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoihin, alapuolisen vesistön tilaan ja pohjavesiin sekä vältettävä näille aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

em14

Erityismääräys 14.

Erityismääräys koskee merkintää:

Turvetuotannon kannalta tärkeä alue (EOT): Ylöjärvi ja Kihniö/ alue Närhinevan-Koroluoman Natura-alueen lounaispuolella.

Suunnittelumääräys:

Turvetuotantoa suunniteltaessa on varmistuttava siitä, etteivät Närhineva-Koroluoman (FI0355007) Natura-alueen läheisyydessä suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesitalouden säilymiseen.

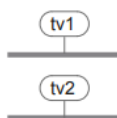
tu

Turvetuotantoon liittyvä valuma-alue.

Merkinnällä osoitetaan valuma-alueet, joilla turvetuotantoa suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota toiminnan vesistö- ja kalatalousvaikutuksiin.

Suunnittelumääräys:

Turvetuotantoa suunniteltaessa on selvitettävä tuotannon vaikutukset purkuvesistön veden laatuun, kala- ja rapukantoihin sekä kalatalouteen. Huomioon tulee erityisesti ottaa tuotantotoiminnan yhteisvaikutukset ja valuma-alueen kokonaiskuormitus. Toiminta tulee järjestää ja ajoittaa siten, ettei aiheuteta vesistön tilan heikkenemistä eikä vesistön kokonaiskuormitus lisäänty.

Tuulivoima-alue.

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet, joille on mahdollista sijoittaa kymmenen tai useampia voimaloita (tv1) sekä maakuntakaavan taajamatoimintojen läheisyyteen varatuille alueille viisi tai useampia voimaloita (tv2).

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset vakituiseen ja loma-asutukseen, luontoon, kuten linnustoon ja lepakoihin, ekologiin yhteyksiin, pohjaveteen sekä ulkoilu- ja virkistysyhteyksiin. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon asutukseen kohdistuvat melu- ja välkevaikutukset sekä varmistaa arvokkaiden geologisten muodostumien ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Lisäksi tulee ottaa huomioon puolustusvoimien toimintaedellytykset, tutkajärjestelmien ja radioyhteyksien turvaaminen sekä Ilmatieteen laitoksen sää-tutkien, lentoliikenteen, tie- ja raideliikenteen ja voimajohtojen asettamat rajoitteet.

Ikaalisten Tevaniemen, Ikaalisten Unnannevan, Ikaalisten ja Hämeenkyrön Konikalio-Kivinevankallion alueiden, Hämeenkyrön Tohlenmaankallion sekä Ikaalisten ja Parkanon Luikesneva-Susinevan tuulivoima-alueiden suunnittelussa tulee varmistua, ettei toiminta aiheuta haitallisia vaikutuksia Ilmatieteen laitoksen säätutkaan.

Tuulivoima-alueilla tv1, joille on mahdollista sijoittaa kymmenen tai useampia voimaloita, on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Luonnon monimuotoisuuden ydinalue.

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä tai käyttöä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tai loma-asumiseen.

Kehittämissuositus:

Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot.

Suojelualue.

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallispuistot ja luonnonpuistot sekä soiden-, rantojen-, vanhojen metsien, lehtojen- ja lintuvesiensuojelualueet. Merkinnällä osoitetaan myös ne suojelualueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain ja/tai muun lainsäädännön perusteella, sekä koskien suojelulla rauhoitetut kosket.

Kohdemerkintää käytetään osoittamaan 2–10 hehtaarin kokoisia alueita. Alle 2 hehtaarin kokoisia alueita ei osoiteta maakuntakaavassa. Alueilla, joihin sisältyy pinta-alaltaan merkittäviä vesialueita, käytetään lisäksi alueen ulkorajat osoittavaa merkintää.

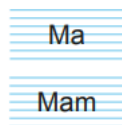
Suojelumääräys:

Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset, ja alueiden toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti valtio. Muiden alueiden osalta suojelun toteutus päätetään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet, joiden suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä.

Valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetty ja/tai maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisiksi esitetyt, maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Ma) sekä maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Mam).

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Maisema-alueiden kanssa päällekkäiset maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla "Kulttuurimaisemat".

Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema.

Merkinnällä osoitetaan maisema-alueiden ulkopuoliset maakunnallisesti arvokkaat maaseudun kulttuurimaisemat.

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee turvata ja edistää luonnon- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Närhinkankaan tuulivoimaosayleiskaava, Kihniö

Alue on merkitty tummansinisellä viivalla / ympyrällä

